

STORTINGET

Representantforslag 167 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Ingvild Wetrhus Thorsvik, Grunde Almeland og Alfred Jens Bjørlo

Dokument 8:167 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Ingvild Wetrhus Thorsvik, Grunde Almeland og Alfred Jens Bjørlo om bedre personvern på sosiale medier

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I 2021 brukte nordmenn i snitt 3 timer og 22 minutter på internett en gjennomsnittsdag, ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB). De i alderen 20–24 år var lengst på nettet, med 5 timer og 18 minutter en gjennomsnittsdag. 76 prosent av internettbrukere er på sosiale medier, der Facebook, Snapchat og Instagram fremdeles er de mest populære plattformene. Sosiale medier gir folk mulighet til å kommunisere med hverandre og holde kontakten med andre brukere i hele verden.

Takket være sosiale medier har verden blitt mindre. Man kan enkelt kommunisere med venner og kjente, hvor som helst, når som helst. I mange tilfeller har sosiale medier gitt mennesker som føler seg annerledes eller kjenner på utenforskap, en viktig livslinje. Teknologien gjør at man ser mer til hverandre og kan holde kontakten med gamle og nye venner på en helt annen måte enn man gjorde før sosiale medieplattformer ble en del av livet.

Allikevel preges feltet av en rekke store, multinasjonale selskap som har hatt stor grad av frihet til å utforme en reklamebasert forretningsmodell drevet av brukerdata som omsettes. Dialog mellom myndigheter og de

store aktørene har bedret seg, men avsløringene til Facebook-varsler Frances Haugen viser at det fremdeles er utfordringer knyttet til algoritmene som legger til rette for deltakelsen på sosiale medier.

Forslagsstillerne er derfor opptatt av å gi brukerne av plattformene flere muligheter til å avgrense måten de deler sine egne data på. Forslagsstillerne opplever at dette er en felles ambisjon som nylig kom til uttrykk i forbindelse med utformingen av EUs Digital Markets Act (DMA). Siden det vil ta tid å innlemme DMA i norsk lovgivning, mener forlagsstillerne at Norge må bruke handlingsrommet i EØS-avtalen til å styrke personvernet for norske brukere av sosiale medier.

Frances Haugens avsløringer viste hvordan Facebooks algoritmer forsterket negative og polariserende budskap fordi de skapte engasjement, som igjen var viktig for å sikre sponsorinntekter for selskapet. I EU har det derfor blitt diskutert å innføre et forbud mot reklame som er basert på masseovervåking, sporing og profilering av enkeltpersoner. Denne formen for datainnsamling skjer uten effektiv kontroll, og data videreføres og selges av tredjepartsselskaper som brukeren selv neppe har hatt noen form for direkte kontakt med. Et forbud mot denne typen overvåkningsbasert markedsføring vil ikke fjerne alle muligheter for målrettet reklame, men heller legge til rette for en forretningsmodell der brukerne har et større eierskap til egne data.

Personvernerklæringer har blitt bedre siden EU vedtok sin generelle personvernforordning GDPR i 2016, men de er fremdeles preget av liten grad av standardisering og kompliserte og lange tekster. Dette gjør at personvernerklæringer i stor grad mister sin nyttefunksjon. Forslagsstillerne mener at Norge bør stille strengere krav til standardisering, kortfattetthet og klar-

språk i de personvernerklæringene som omfattes av norsk lovgivning.

Algoritmer og maskinlæring er en avgjørende del av det som utgjør sosiale medieplattformer. Begge deler sørger for at de sosiale mediene man bruker hver dag, gir hver enkelt relevant og personlig skreddersydd innhold, basert på automatiserte beslutninger. Begge verktøy gjør seg også stadig mer gjeldende på en rekke andre felt. Samtidig er det utfordringer knyttet til bruk av algoritmer og maskinlæring i forbindelse med beslutninger i privat næringsliv og det offentlige. Forslagsstillerne mener derfor at regjeringen bør etablere et eget algoritmetilsyn for å styrke det offentliges evne til å sikre at algoritmebeslutninger og maskinlæring ikke diskriminerer eller bryter norske standarder for godt personvern.

I EUs Digital Markets Act (DMA) blir det foreslått å innføre et forbud mot favorisering av egne produkter og tjenester på de største sosiale medieplattformene. I DMA blir det videre innført en rett til å forhindre at data innsamlet på en plattform automatisk deles på tvers av andre plattformer eid av samme morselskap.

Forslagsstillerne merker seg at innsamling av biometrisk materiale, som lyd- og videoopptak, har blitt en viktig del av nordmenns tilstedeværelse på sosiale medier. Omfanget av denne innsamlingen er ikke kjent, og måten denne informasjonen blir lagret på, eller hva den brukes til av selskapene, forblir uklart. I takt med at biometrisk informasjon blir stadig mer verdifullt i en virkelighet preget av tingenes internett (IoT), mener forslagsstillerne det er hensiktsmessig å utrede utfordringer knyttet til dette.

Norske myndigheter på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå er flittige brukere av sosiale medier for å kommunisere med innbyggerne sine. Samlet har disse en betydelig forbrukermakt som kan brukes til å stille krav om sterkere personvern for innbyggerne. Forslagsstiller-

ne foreslår derfor at Stortinget ber regjeringen stille strengere krav til personvern i forbindelse med offentlige anskaffelser fra selskaper som driver sine egne sosiale medieplattformer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen utrede, med sikte på å innføre, et forbud mot reklame som er basert på masseovervåking, sporing og profilering av enkeltpersoner.
2. Stortinget ber regjeringen stille strengere krav til standardisering, kortfattet og klarspråk i personvernerklæringer på sosiale medieplattformer som opererer i Norge.
3. Stortinget ber regjeringen etablere et eget algoritmetilsyn under Datatilsynet.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre et forbud mot at de store teknologiselskapene favoriserer sine egne produkter og tjenester framfor andre selskaper via sine sosiale medieplattformer.
5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en rett til å kunne bruke digitale tjenester uten å måtte godta at innsamlet data deles på tvers av plattformer eid av ett og samme selskap.
6. Stortinget ber regjeringen utrede omfanget av og utfordringene rundt lagring av biometriske data fra norske forbrukere på sosiale medieplattformer.
7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre strengere krav til personvern i forbindelse med offentlige anskaffelser som involverer sosiale medieplattformer.

29. mars 2022

Guri Melby

Sveinung Rotevatn

Ingvild Wettrhus Thorsvik

Grunde Almeland

Alfred Jens Bjørlo